

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 —
Negyedévre . . . . . 2 — 50
Egy hónapra . . . . . 1 —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy hasabos péld. sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször hirtetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Trónöröklés és nádorság. *)

II.

Debreczen, május 28.

(k.) Ugyanakkor, mikor **Balogh Pál** cikke Budapestről Szatmárra érkezett, Szatmártt **Ugron Gábor** tartotta beszámoló beszédét és beszédének végén szintén foglalkozott a nádorság betöltésének kérdésével.

Beszédének ez a része szó szerint így hangzik:

Éppen most a felséges királyi házunkat ért gyász megmutatja, hogy az 1848-iki törvények mily nagy kincset rejtenek magukban. A második trónörökös meghalt s oda jutottunk, hogy ha a mostani nagybeteg trónörökös is elszóllítatnék, egy gyermek következik a trónöröklési rendben. Mily önkéntelen jut most eszünkbe az 1848-iki törvénynek a nádorról való rendelkezése, hogy a nádot a törvény joggal ruhazta fel a kiskoru trónörökös nevelésére, a király távollétében a hatalom kezelésére, mely utóbbi azt jelenti, hogy Magyarország ezen hatalmának gyakorlása idegen országba át nem helyezhető. Ezt a törvényt 1867-ben eltörölték. De ha azt akarjuk, hogy Magyarország állami szervezete hibát ne szenvedjen, szükséges, hogy a nádorispánságról törvényt alkottassék, mely a legfőbb hatalomnak, itten az országban való kezelését szervezi és szabályozza. (Hosszas éljenzés.)

Igen örülünk, hogy **Ugron Gábor** nézetével e kérdésben — annak az egypontnak kivételével, (mely a valóság-nak nem is felel meg) hogy a 48-iki, a nádorságról szóló törvényt 1867-ben eltörölték — teljesen egyet értünk s így **Ugron Gábor** beszéde nagyon megkönnyíti feladatunkat, midőn a **Balogh Pál** örökjogi prezeptív trónörökös-nádorságának behozhatatlanságát be akarjuk bizonyítani.

Azt állítja **Balogh Pál**, hogy szükséges az, hogy a két államnak régensség esetén is ugyanegy kormányzója legyen. Ám legyen ezene vitatkozzunk.

De bizonyos dolog az, hogy a magyar alkotmány, a magyar törvényhozás a nádor választásának — ki a királynak minden akadályozása esetén helytartója leendő — jogát kezéből soha ki nem adta sem az Árpádok, — sem a Habsburgok — örökjogának kimondott uralkodása esetében. Sőt mi több, minél hátrább megyünk vissza az elmúlt századok történetében, annál kevésbé találjuk, hogy a nádor a királynak rokona s mind-

össze Sándor és József kir. hercegek személyében azt, hogy testvére lett volna.

Ez a két eset csak erősíti a multak történetéből kivonható ezt a szabályt, hogy a nádorságban a magyar nemzet az alkotmány örét, a király kiskorúsága esetére pedig a király nevelése felett a nemzet és alkotmány **bizomán y o s á t** látta, ennél fogva a nádor választásának joga a nemzet kezéből nemcsak ki nem adható, hanem a történelem bizonyága szerint a király rokonait csakis a nemzeti önérzet hanyatlásának korszakaiban érte a nádorrá választás megtiszteltetése.

Igen helyesen mondja **Ugron Gábor**, hogy a nádorság biztosíték arra is, hogy a királyi hatalom csakis Magyarországon gyakoroltassék és a király kényszerű távolléte esetén nádor mellett nem történhetné az meg, hogy a király idegen országban irjon alá s német- vagy franciaországi kelettel jelenjék egy-egy magyar tisztviselő kinevezése vagy magyar törvény szentesítése.

S vajjon elérhető-e ez akkor, ha a nádori méltósággal örök időre vagy esetlek a prezeptív trónörökösöket ruházzuk fel? Nem, egyszerűen azért, mert a magyar állam nádora csak Magyarországon lakik, az ellen pedig Ausztria joggal protestálhatna, hogy Magyarország a prezeptív trónörökösöket örök időre lefoglalja magának.

De tovább; megyünk — **Balogh Pál** e rendelkezéssel azt akarja elérni, hogy a prezeptív trónörökös, a király testvéröccse is magyar szellemben és Magyarországon neveltessek, a trónörökös-ség és a nádorság céljaira. Mi lesz akkor kérdjük tőle, ha az ekképen nádorrá nevelt férfiú meghal, mielőtt ujat nevelték s a nádorság joga reá száll volna? Értjük nevezetesen azt az esetet, a melyet éppen a mai helyzet adna,

Az elhunyt kir. herceget, tesszük azt, hozzá nevelték volna a trónörökös-séghez és nádorsághoz. Ki volna az utóda? A fia talán? **Balogh Pál** azt mondja, hogy mindig a király testvéröccse, tehát **Lajos Viktor** kir. herceg. Igen, de őt egyáltalán nem nevelték volna azzá akkor sem, ha **Károly Lajos** azzá nevelték! Vajjon beleültetné teljes jó lélekkel őt B. P. ur a nádori székbe? S az ilyen eset mindig megtörténhetik.

E szerint tehát a B. P. ur terve szerint minden kir. herceget magyar szellemben sőt magyar nádorrá kellene nevelni.

De mit szólna ehhez Ausztria, mit az uralkodóház?

Már ennyi is elég ahhoz, hogy világossá legyen a prezeptív trónörökös-nádorság tervének kivihetelensége, ha hozzá nem vesszük is azt az elengedhetlen körülményt, hogy a magyar nemzet a nádor, mint a király helytartójának s kiskorúsága esetén gyámjának esetrelétre leendő megválasztását kezéből ki nem adhatja, az uralkodóház tagjainak személyéhez kötnünk pedig 900 éves történelmünk tanúságai tiltják.

Hanem köszönet illeti meg a kérdés felvetéséért úgy **Balogh Pált**, mint **Ugron Gábort**. Különösen az **Ugron Gábor** állásfoglalásának örülünk, mert biztosítékát látjuk benne annak, hogy a kérdés elaludni nem fog, hanem hamarabb, a nemzet közmegelegedésére megoldást fog nyerni s Magyarország első zászlósának helyét már a legközelebbi időben betöltve látjuk.

A h-dorogi görög kath. püspökség ügyében, **Kovács József** a képviselőház tegnapi ülésén — mielőtt már táviratilag jelentettük a következő interpellációt nyújtotta be: T. Ház! A miniszterelnök és a vallás- és közoktatásügyi miniszter urakhoz egy rövid indokolású interpellációt szándékozom a h-dorogi gör. kath. püspökség felállítására tárgyában intézoi, kérve a t. ház becses türelmét.

T. Ház! A gör. katolikusok mindig jó hazafiak voltak. Hazafiságuk nemcsak passzív magatartásukban nyilvánult, hanem mikor a haza érdeke megkívánta, készek voltak annak szabadságáért vérüket ontani, sőt életüket áldozni.

A történelem mindezekről fenyesen tanuskodik. A h-dorogi gör. kath. és általában a hajdu-dorogi püspöki vikáriatus alá tartozó görög katolikusok egyeteme évtizedek óta óhajja a hajdu-dorogi gör. kath. püspökség felállítását.

Meg is ígérték ez nekik minden képviselőválasztás előtt, csak hogy az ígélet a választás után ismét feledésbe megy, épp úgy, mint annyi sok más ígélet.

Most ismét a választás előestéjén állunk és bár az országgyűlés még feloszlatta nincs de azért a korteskedés H.-Dorogon iappangó, csendességben már is folyamatba tetetett, a mennyiben a kormánypárt kortesei oly ígélet terjesztenek a nép között, hogy ha a kerület kormánypárti jelöltet választ a legközelebbi képviselőválasztás alkalmával: az esetben meghagyják a doroghi gör. kath. püspökséget. Az ígélet tehát most egyenesen feltételhez lett kötve. Eltekintve attól, t. Ház, hogy én is ígéletnek tételét a közérköleséggel, de még a politikai tisztességgel se tartom megegyeztethetőnek, — másrészt a h-dorogi választók nem vállalhatnak jótálat lást arra nézve, — hogy a h-nanási kerület kormánypárti jelöltet fogna képviselővé választani, miután a kerület választóinak túlnyomó többsége, köztudomás szerint, függetlenségi és 48-as elvű polgárokból áll: ezek-

*) Az előző cikkkel 1. lapunk keddi (121.) számában.

nél fogva a következő interpellációt intézem a t. miniszterelnök és a vallás- és közoktatásügyi miniszter urakhoz:

Interpelláció a miniszterelnök és a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz a h. doroghi görög kath. püspökség felállításáról.

1. Szándékozik-e a kormány valahára H. Dorogon a görög kath. püspökséget felállítani s tett-e már előterjesztést a koronánál.

2. Van-e tudomása arról, hogy a h. doroghi görög kath. választók előtt a kormány nevében oly hírek terjesztettek, hogy ha a kerület a leközelebbi képviselőválasztás alkalmával kormányparti jelöltet választ, akkor megkapják a püspök-éget?

3. Mily eljárást szándékozik követni a nepántókkal szemben?

Krieghammer lemondása. Bécsi parlamenti körökben Krieghammer hadügyminiszternek a már ezelőtt hetekkel említett visszalépését, a delegációk utáni időre biztosra veszik. Illetékes forrásból azon vélemények adnak kifejezést, hogy Krieghammer utódjául a császári és királyi katonai iroda jelenlegi főnöke Wolfrath altábornagy van kijelölve.

Parlamenti obstrukció.*)

— Irta: **Gondy Károly.** —

II.

— Prózai rész —

Ma korábban indultam setára. Nemi nyugtalanság vett erőt rajtam, mely kizavart fekhelyemből.

Akkor szokott az megtörténni, ha cikkem megírásának nem találok meg a kellő nyitját. Mi scriblerek is, mint a gazdasszonyok, rászorulunk a piacra, ha jól és izletesen akarunk feltálatni. — Gondoltam: hatha tudok valamit leolvasni Tütu János Szvato-pluk ünnepi kocsagjáról, vagy a szomszéd hajdu-ag feher-kék vitézkötéséről? Mindkét-tőben csalódtam: lát sem láttam. Miért is strázsálnának oly korán, midőn gazdájuk oly édesdeden álmodik június 8-ikáról?

Vettem tehát utamat egyenesen a vasut felé: ez a mi utolsó stációm. A mint az első vasutast megláttam, visszafordultam, meg-

*) Az ünnepek miatt lekéselt.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A demokrácia alapeszméi a magyar történelemben.

— **Kosuth Ferencz** felolvasása a „Demokrata” körben 1896. majus 24-én. —

A történelem lefolyása bizonyos menetrendet mutat mindig és mind-nyütt.

A menetrend lefolyását a történelem logikájának szokták nevezni: csak annyiból logika, a mennyiben adott helyzetek adott következményeket idéznek elő.

Az emberi nem fejlődése többnyire egyformán alakult át, egy nagy törvény szerint, mely érvényesült a régi görög és római világok multjában, de érvényesült a mai európai államok multjában is.

E törvény a társadalom fejlődése a despotizmusból az arisztokráciába, az arisztokráciából a demokráciába; vagy más szavakkal az egy ember jogából átmenés a kevesek jogaira és a kevesek jogairól a sokak jogaira, — míg végre a társadalom eléri az utolsó fokot, azt, a mikor mindenki jogai egyenlők.

De midőn a társadalom ez utolsó fokot is elérte, akkor az emberi dolgok oszczi-lációjában ismét visszafelé fejlődik a sokak jogaitól ismét visszatér a kevesek jogaira és a kevesekéiről az egyes emberek jogaira.

A pendulumszerű oszczi-láció az anyagi világ anyagi mozgása törvényei közt nagy

találtam benne kalauzomat, ki talán még a hntáron tul is elvezetett megszakitott cikkem folytatására.

A szegény vasutas olajos ruhájában, piszkos, kopott veres zászlócskája a hóna alá csapva, lesütött szemmel lámpáját lógatta, mintha ő is emberkeresésre indult volna... úgy látszik, mindegyikünk emberére talált.

Lám mily fontos tényező — gondolám magamban — e pupos kis emberke!... mert a mi igen tisztelt Dobiecskynk felől már a kiindulásnál is megtörténhetnének a bajok; összecsapnának a vonatok.

Hej! a vörös zászló a szegény munkás kezében nemcsak hogy nem veszélyes, de igen sokszor kiinduló pontja további biztos haladásunknak!... Csak azt ne hangoztat-nák azok a nagy urak, hogy oly veszedelmes az a piros zászló!... a nép sokat akar... kelletténél többet ír a zászlójára...

Jó uraim! a nép semmit sem akar, még adót fizetni sem akar. De miért is fizessen? Ha az urak egyre csak tervezgetnek, proponálnak, a csárdán kívül elszámolnak csupán a jöletük és dícsőségük gyarapítására: hat viseljek magok a költséget is. Miért is járul-jon a szegény nép keserves fillereivel ahoz, hogy a miniszter egy 20 milliós palotában és bársonyszékben tanácskozik a »Népbank« felett, midőn mi itthon esatádstul egy gyé-kényen meghuzódunk? Miért gondolkozzék a városház átalakítása felett, ha az újban is csak pénzt kér és még ráadásul az új vá-rosi palotát is megfizetik vele? Az állami és közg. kormányzatban úgy látszik, mi hiába moztatjuk a zászlót; tőle csak megadul és szalad tova a sokat jövedelmező M. A. és D. V. vonat.

A mi földi bolyongásunkban úgy vagyunk: ki észszel, ki mésszszel segíti elő az államot, sok fokozata van az erőnek, mi az állam gé-pezetét mozgásban tartja. Az állam mozdón-vezetői misztikus fekezői ismét a főispánok. Ők szállítják a város és megye közönségét a kitűzött stációkra; ha kell, mind a XIV. zónán keresztül.

Ez elmefuttatásomtól egy lögrással at-terek ígeretemhez képest megszakitott cikkem prózái részére. A faképnél hagyjak te gyáva-szav! Minek is van könyv, könyör, és hív szív a világon, ha csak egyedül ők a hibások?!

Nem vagyok oka semminek.

Lágy szívem oka mindennek.

Nincsen a szív és ész között oly dia-

szerepet játszik; ugylátszik, hogy a szellemi világban is ily szerepe van és ily szerepet ölt a nemzetek, az államok, a világ lakóinak történelmében.

Aristoteles megemlíti már e törvényt és alkalmazására rámutat a görög világ törté-netében.

Kezdetben patriarkális királyok uralkod-nak, akaratuk mérvadó háborúban, békeben és igazságszolgáltatásban; később némelyek a társadalomban vagyonra, befolyásra tesznek szert személyes erejükkel, bátorságukkal, ügyességükkel — ezek kivételes helyzetbe jut-nak és megalkotják a kvátságoz osztályt, az arisztokracziát. Kezdetben ez osztály hatalmas, fentartják azok a tulajdonságok melyek elég-ségesnek bizonyultak arra, hogy tagjait a sokaság felé emeljek; — később a hatalom elvezet-nék elkerülhetlen következménye, a visszaélés és a kivételes helyzetből eredő minden jónak élvezete degenerálja az ari-ztokracziát, mert az élvezet, — a tétlenség degenerál, a munka pedig erőt; addig, míg a társadalom egy része így átala-kul, addig folyton szaporodnak az alkalmak a vagyon szerzésre, a felemelkedésre és a felemelkedettek száma folyton szaporodik; — a sokak emelkedése általános állapotemel-keést idéz elő, a különbségek az osztályok közt kisebbednek, a választalok alacsonyod-nak, a nagy urak nem oly nagy urak többé mint egykor voltak, a nép nem oly földhöz ragadt többé, mint egykor volt és a társada-lom végzettsz-rüleg a demokrácia felé ha-

fragma, mi egyik vagy másik tulsugárzását szabályozná? Igenis van; ezt azonban a jó lsten mindkettőnek alárendelte, a gyomorban fejejtette: »k e n y é r !«

Debreczen, Magyarország egyik legma-gyarabb városa, ha így a mostani nyomon halad, nem sokára elsőnek küzdi fel magát a loyaltásban,

Suttymban, nyilvánosan és brachium-mal, a hogy lehet úgy dolgozik. Van itt elég »rend« és rendszabály rendelkezésére. Nin-csen szüksége új Loyolára, hogy loyaltásunkat biztosítsak. A mi kormány-helyettes reed főnökünk mindent elvégez, illetőleg elvégez-tet a maga szakálára.

Még a W. kerle minisztersége idejéből tartozatok fiókomban egy 10 koronás ar-nyat, a valuta és a valetet! emlékére. Ezen az ország czimerét: két angyal tartja; — Nem úgy mint a régi krajezáron, magát a koronát távol a czimertől — de még ebben a javított kiadásban sincs egészen guszto-somra Féltem a koronát még az angyaloktól is ki-vált ha repülő felben vannak; féltem a ke-reszjét, melyet Sz. István egy e n e s e n hagvott ránk, hogy a felekezetek sűrű vésszes fellegeibe ütödvé, még jobban meglap-put. Jobban szerelem a Poroszország czime-rét, m-ly két Herkulussal őrizeti.

Főispánunk czimeres dolgaiban is két szárnysegéd adjusztál, kik aztán mint a sár-kányok viselkednek. »P o l o n a i s e t f i l i s« a firmája, mely a megbízható kész munkát liferálja. A figyelmes szemlő min-den alkalommal meggyőződhetik ez udvari szállítás pontos szolgálatáról, kőben a főis-pán föltétlenül bizik, nem kétékedik, mert a hol kettőről van a szó, ott a — kétkezes és kétszínűség ki van zárva kivált kettőzött igye-ke et mellett.

E régi kipróbált firma segélyével sza-vaztat suttymban bizalmi F. jervárynak; nyitl gyülesben dagasztja az obstrukció nyulós té-zóját; brachiummal neki vágat a faltörő kosokkal a szép, alajában ép, de ala-csony városház falainak. De jól teszi, ha te-heti, mint a vasúyi; mi kiméje azt a n é p k e v e r k e t, mely azt sem tudja mi fan termett!...

E triumviratus megelőzi a megyei ál-landó választmány és a városi tanács üléseit, ezek uregint a közgyülesek. A mit tehát Lengyel és Márk proponál, az ellen a tanács

lad, mert oda vezetli az emberi viszonyt természet-s fejlődése.

Az emberiség történelmében, az átme-net az egyesek uralmából a kevesek ural-mába könnyű volt; nehezebbnek látszik az átmenet a kevesek uralmából a sokak ural-mába és még nehezebb az átme-net a min-denki uralmába, a mi egyértelmű a senki uralmával.

Az arisztokrácia keves száma könnyen szövetkezhett, hogy magának az egyesek él-len jogokat biztosítson.

A polgárság, vagy a sokaknak társa-da'ma már nehezebben szövetkezhetik, azért mert sokan nehezebben azövetkeznek, mint kevesen.

A nép, vagyis mindenki, m-e nehezeb-ben szövetkezik, hogy elérhesse a végered-ményt, mely felé az emberi társadalom vez-zetszerüleg ha ad.

A jelen kor államesaládainak történelmé-ben nem ment még át a társadalom a logikus ciklus mind-n fazisán, míg kevesebbé jött még el a visszafejlés ideje, illetőleg azon oszczi-láció azon pendulumszerű mozgás, — melyről említést tettem; de a régi görög és római világban a történelem elibünk tárja a társadalmi fejlődés és visszafejlődés egész ciklusait; és nemcsak abból következtethet-jük, hogy a történelem logikája mindig és mindenütt ugyanaz, hogy így fog lenni a mostani társadalommal is, de abból is, hogy jelen korunkban lattunk már egy nagy nem-zetet athaladni a fejlődés és visszafejlődés

és választmány hiába opponál; a főispán a két lapu spanyol fal mege rejtőzik, ha a teret az ördög konyhájában kifőzik.

A bizalom szavazásban nem igen követték példás példákat, csak Temesvár kon-tarkodott benne.

Ugy látszik Kassicsnak igazsága van, mert Fejérváry br. eddig csak hivatalos elégtételt kapott. No e kommandirozott bizalom-mal felsültünk, nem hiába látatlanban katonát védünk. Lesz-e még ily hallatlan botrányos eset, hogy a Podmaniczky báró b r á v ó - j á r a még — nagyobb brávót kiált-sunk? . . . Laus tibi Domine, Josephé!

A városházat is felnyergelik, ha egy-szer Márk Endre a főinspector beletekintett a részletes tervekbe. Mit gondolnak az urak? . . . ily szaktekintély és kormány garancia! . . .

Aspice, respice huc!
Be lesz dugva minden lyuk.
Aspice, respice bene,
Nem lesz senkin-k (?) kára benne.

A szájlakatot tehát már régen hordjuk, nagyobb obstrukciót képzelni sem lehet, mint jelenben uralkodik. Hát süket némákká akar-nak tenni bennünket, midőn még annyi a mondani valónk? . . .

Megvonjak az igaz szót a képviselőtől! — Ha rajtam állana el sem küdeném, ha csak maga magát képviseli, a mennyiben a képe a testéhez van növe, és a mi ügyünk agyon löve.

Egyre csak veszekedve töltjük a drága időt? Egyszer, hogy képviselőt válassunk, ki helyettünk a centrumban beszéljen; más-szor ismét azért tanácskozunk, hogy azért küldjük a miért ne beszéljen. Rájuk illik bi-zony a honatyákra a Pythia jósnő orákulumá: «Ibis redibis, non morieris in bello».

Azt hiszem magam is, hogy nem halnak bele a nagy halgatásba. Mi nekünk épen-séggel nincsen okunk panaszra, midőn a mi atyaink itthon az irodában is elmondhatják a «Miatyákok» a legmagasabb kormányért.

Bizony nem megüünk sokra a böcs Sa-lamon mondásokkal és arany köpésekkel, — melyekkel épen a főispánok nem dicsekedhet-nek. A főispánok katoná szerpe van, a ki-nél minden Vorschritt szerint megyen, és nélkül hajtatik végre.

Bezirks-Commandó . . . Numero? . . . az egész status kanyaró.

korszakán gyors egymásutánban. Láttuk Fran-cziaországot az abszolút királyi hatalomból átmenni a többiek uralmába, ebből a forradalomba s a mindenki uralmába, és ismét vissza a konzulatúsba, a császárságba, te-hát az egynek uralmába, ebből a polgári ki-rályság korszakába, innen ismét a köztársaságba, s a köztársaságból ismét a császár-ságba.

E gyors váltakozás nem természetes fejlődés; a társadalom természetes fejlődése az, midőn erőszak nélkül, természetesen járja le a társadalom logikus ciklusát.

Hogy ez lehetséges legyen, természetes módon kell fejlődnie az átalakulásoknak és annál biztosabb a békés és áldásos fejlődés, mentől inkább hordta a társadalom kezdetétől fogva kebeleiben annak a végfejlődésnek csir-raját, mely felé a társadalomnak haladni kell, mielőtt a visszafejlődés kora bekövekeznék.

A végfejlődés az egyenlőség, a demok-rácia fogalma, tehát agódvá keresem, mi-ant magyar hazafi, azon tünetek, a melyek ki-mutathatnak nekem azt, hogy volt-e a ma-gyar társadalomban, és időkben, a középkor-ban, az alig mult időkben és van-e most a demokratikus eszméknek az a csirája, mely-ből természetes eredhet az a fejlődés, mely átvezetné a nemzetet egészségesen, razzkódta-sok nélkül az emberi társadalom természe-tes fejlődésének frazián.

A demokratikus alapeszmének csiráját keresem egyszóval a magyar társadalom fej-lődésében s a magyar jogtörténelemben.

Főispánunk a megtestesült klotür; neki kár is szolania. Egyszer szót, de akkor is tanácsosabb lett volna a klotür mellett ma-radnia, vagy klausulálni, mert a rosszul be-sugott szó mindég provokálja a közvéleményt. Böiesen hallgatni, mindég arany. De tehet-e róla, ha ő is készen kapja a beszédet a pre-fectustól? . . .

Szajkosarat a szajhősöknek! a jelszó. Ne öljük a drága időt szóval, sem a drágább testet karddal. Az országházból ki lesz küszö-bölve a marakodás, de a párbainál meg ma-rad a bandázs.

A szabad szó elfojtása, aztán a szabad-sajtó megszorítása, szó sincs róla, nagy köny-nyűbbé ére szolgálna a hebegőknek. Egyéb sem kellene, hogy szajkosárral lássuk el ma-gunkat, és minden tollra nyomjunk vagy 10 frtos bélyeget; a politikai hirlap kauczióját felemeljük száz ezer forintra; minden poli-tikai cikk után fizessünk 20 ft. bélyegdíj-ját; minden inparlamentáris szóért vagy 30 frtot. Hát a deres, a korbács nem volna ol-csóbb? Hogy a száraz derelye akadjon a torkotokon! . . . a hideg nyers kolbász fus-son a nyakatokon!

Bizony nagy fát moztat Márk Endre itt a milenniumban ültetett hortobágyi faközött. Ki mondaná Kerekes kereken az átkot «már kendre». A nemzetet felrázni a lethar-giából? — talán bizony lánczörtetessel a köter-ükben? . . . Hát őt a nagyratörőt, ki rázza fel a beszéd paroxizmusából? — Javaslátában is jóval alább hagyott; ostorá-val hiába csattogott. És mit mond már erre az istenostoros Márk Endre, hogy: Sopron megye állandó választmánya Sopron város átiratát — vissza utasítani határozta.

Vagy hét év előtt körültekintve az ut-czai terraszomról, látom, hogy a Szt. Anna felől derék czivis jó egy soproni sváb alma árus társaságában. Nem lévén oly szkepi-tikus a nemzeti egünkben, mint a főispán, tudtam, hogy az egyik a milyen tiszta magyar, ép oly tisztátalan német a másik, a mit on-nan is lehetett következtetni, hogy a törpe né-met még messze az iskolaépület előtt meg-megállott, és ugyancsak a némák módjára gesztikulálva kereste a Gulivér termétű czivis hunyorító szemében szavai érthetőségének bi-zonyítékát. Felette kíváncsiva tett társalgási modoruk, bevártam a párbeszélőket, míg a

Az első pillantásra, kétségbeesett vál-lalkozásnak látszik az és sokan kérdezni fogják, hogy I het demokratikus alapeszméket keresni a magyar társadalom és a magyar jogtörténelemben?

Igaz, hogy csak nem az utolsó voltunk a művelt nemzetek közt, kik megtartottak a kiváltságos osztály kiváltságait.

De az is igaz, hogy eljön az idő mikor a nemesség maga adja fel jogait.

Es igaz még az is, hogy nem a nemes-ség szállott le a néphez, de a népet emelte fel marához.

Ha e nagyszerű látványon pihenteljük tekintetünket, akkor már több reménnyel kereshetjük a demokratikus alapeszmék csiráit a magyar jog történelemben, mert azt látjuk, hogy e dicső eredmény oly természetesen éretett el, hogy egészséges csirából kellett az eszmének természetes fejlődni; békés fejlő-dés volt ez, nem forradalmi korszagnak erő-ltetett szüleménye.

Feltekészülve a nagyszerű látványtól mely egy egész osztály igazsagerzetéről, haza-liságáról, hőlesegeréről, erényeiről tesz tanu-ságot, több bizalommal veszem kezembe Dio-genes lámpáját, melylyel nem embert megyek keresni, de azt, a mi a magyar társadalom békés fejlődését biztosítja, a demokrácia al-ap-eszméit a magyar jogtörténelemben.

(Folyt köv.)

házam alatt szembe kerültek. Ekkor nagy gar-ral, mintha süketnek szólott volna, mondja a német soproni:

I muász mi schama i pin a Ungár und kan nit ungrisch! Magyarul: Pirulnom kell... magyar vagyok, és nem tudok magyarul! Alazszolgája!

Persze, erre a nagy mondásra a czivis még jobban hunyorított; úgy látszik, hogy meg is értette, mert a felszólalását nyomban prüsszentés követte.

Hát Sopron város megkeresésére nem kellett volna a czivis városnak egy nagyot hunyorítania és tenyerébe prüsszentenie?

Nem bizony, mert a főispánok — kik az átiratokban csak jegyzéket váltanak, egymás-ban biznak, mind soproni dialektusban beszél-nek; katoná véreik, de még a katonánál is bátrabbak.

Bizony Márk uram, ha ön úgy értené azt a romlott német szót és ösmerné a ma-gyar svábot, ki századokon át nem tudott, de még nem is akart egy árva magyar szót el-sajátítani: elborzadna loyaltásának rut pup-jától. Legalább megmondhatná azt, hogy ma-gyar városban élünk, és tartozunk annyi há-lával a tősgyökeres magyar fajnak, hogy annyit is valljunk: Ubi bene, ibi patria.

Nem szabad tünnünk egy perczig sem a Schutverein complott üzelmét, mikre Bánffy saját érdekeben folyton szemet huny. A szá-szok bezzeg beszélhetnek, de még tehetnek is, hát a szerbek égetnek már bennünket, azoknak nem mondja: Quousque tandem . . . de hogy is merné Cicero szavait szájba ven-ni, midőn alig találna nálánál gyengébb Ca-tilinára.

Főispán ur! engedje, hogy mint demok-rata szóljak az urhoz! Ön minden alkalommal üríti első poharát a királyra. Felesleges mun-ka. Mi mindég telt szívvel lepton-nyomon ád-juk a nyomát is.

Ragadja meg teljes erővel a nemzeti zászlót a nemzet és egyháza legszentebb ün-nepére és teljes lélekkel ürítse mindenkor po-harát:

Pro patria, rege, libertate sermonum!

Ah Istenem! E szent ünnepen, midőn imaszóra nyílik a pünkösdi rózsá; midőn a Szent Lélek ezer láng nyelvben vissza száll az emberiség megnemult ajkaira, kerdem: Nem vetkeznek-e vezetőink, ha a nemzet fen-költ fiait az Istentől szabadalmazott szólási szabadságtól megfosztani igyekeznek?

Ily heves szív dobogás között be nagy szerencse, hogy a kis Dobronyi jöttélagyan zen-gő czimbalmával! . . . a magyar ember org-onája mellett dehogyan nem halgatok! Csupa fül vagyok. Huzzad csak, ne kiméld a vereget-őd . . . ez a pár páleza, mit a magyar leg-mélyebb bánatában, gyászában is szvesen el-tűr! De a klotür? . . . — Brrrrr!

Egyházkerületi közgyűlés.

— Első nap. —

Debreczen, május 27.

Élénk érdeklődés mellett kezdte meg a tiszántúli ev. ref. egyházkerület tavaszi köz-gyűlését a mai napon Kiss Aron püspök és Vályi János egyházker. világi főgondnok el-nökléte alatt. A közgyűlés tagjai teljesen meg-töltötték a főiskola díszter-mét már 9 óra előtt; ott volt a K i s s Aron püspök és V á l y i János fő-gondnok, az egyházker. közgyűlés einökei, H o r t h y István egyh. m. gondnok, K u l i n Imre, T h a l y Kálmán, D é g e n f e l d József gróf, S z é l l Zoltán, A r m o s B a - l i n t, K o n r á d László, F r a t e r Barna, dr. M e z ö s s y Béla, F a r k a s Antal egyházker. világi, T ó t h Samuel egyházi főjegyző, T i s z a István, Ú r a y Imre, K i s s Albert, B a e z o n i Lajos egyház-kerületi világi aljegyző, N é m e t h y L a - j o s, M i t r o v i c s Gyula, G y ö r g y Endre stb.

10 órakor nyitotta meg remek ezredévi imával K i s s Áron püspök a gyűlést, melyet a közönség nagy csendben és áhitattal hallgatott. Az ima elhangzása után a püspöki jelentést olvasta fel. A püspöki imát könyvből iktatták, K a r o l y Lajos kir. herceg halála alkalmából ő felségehez feliratot intéztek, valamint Pap Gábor püspök és Lukács Ötön esperes emlékeit könyvből örökítették meg.

Az egyházkerületi közgyűlés tagjainak igazolása után, miközben Dégenfeld József gr. egy órai vitát provokált s 37 szóval 29 ellenében keresztül vitte azt, hogy a szatmári elő beteg esperes helyettese, Biki Károly a közgyűlésen ne birjon szavazati joggal, S z e r e m l e y József nyug. alsószabolcsi esperes érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg.

A rendkívüli segélyek kapcsán a költség-előirányzó bizottságot felhívták a házassági dispencziók folyán szenvedett jövedelem apadása miatt a püspöki hivatalnak adandó segély fedezetéről leendő gondoskodásra.

A gazdasági bizottság elnökévé Horthy Istvánt, tagjaul Szell Kálmánt, Doroghy Lajost, S e g e s v a r y Józsefet, K a l l ó s Sándort, I s a á k Dezsőt, György Endrét, T h a l y Kálmánt, Soltész Farkast, Balogh Ambrust, Tabajdy Lajost, az egyh. ker. pénztár és Andaházy Szilágyi alapítványra felügyelő bizottságba Davidhazi János elnök ete alatt Szell Kálmánt, Lengyel Imre, Szell Ákost, Hajnal Józsefet és Szele Györgyöt, szavazatfelbontó bizottságba három évre: S z a r k a Boldizsár elnöke alatt Nagy Istvánt, Doroghy Lajost, Zsigmond Sándort, Kis Albertet, Ujfaluassy Béát, Kállós Tivadart, Bíró Jánost és Garzó Gyulát megválasztották.

A költségelőirányzó bizottság javaslatát némi módosítással elfogadták.

A stólajvédelmekre nézve elrendelte a konvent azoknak összeírását lehető megváltás céljából. Az egyházkerület az egyházaktól az őszi gyűlésre várja be a törvényes megállapítások alapján.

T i s z a Kálmán a konventen indítványt tett a lelkezi fizetések érdekében, mely szerint a 800 frt minimumról törvény alkotandó. Ezt a konvent az egyházkerülettel közölte s a gyűlés a konvent és T i s z a Kálmán iránt elismerést és köszönetet fejezte ki.

A missió bizottságban megüresült két helyet holnap töltik be.

A rendkívüli alapszegélyt ezentúl a konvent fogva szétosztani az ország legszegényebb lelkészei között.

A konvent kimondta hogy a középiskolai vallastanárok rangja és fizetése egyenlő kell hogy legyen a többi tanárokkal. Az egyházkerületi gyűlés a rendelet végrehajtásáról a középiskolai felügyelő jelentéssel utasította.

Az államsegélyes népiskolák ügyében utasították az egyházmegyéket az 1894 XXVI. tcz. rendelkezéseinek megtartására. A kultuszminiszter a p. ladányi harangokra gyűjtött összeg pótlására a p. ladányi alapítványi javadalmazásból 200 frtot adományozott.

Még néhány lényegtelen ügyt intéztek el s a gyűlést egy óra előtt elhalasztották és holnap 9 órakor folytatják.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, május 28.

Ülés kezdete 12 órakor.

Elnök Szilágyi Dezső.

Kormányrésztől jelen vannak Bánffy br. Perczel, Daniél, Lukács.

Harmadszori olvasásban megszavazták közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslatot. Ezenkívül a napirend tárgyai voltak:

Az 1892. évi XXI. tcz. alapján kiküldött országos ellenőrző bizottság jelentése az országgyűlés mindket házához.

A közlekedésügyi bizottság jelentése a viljevo—kapelna—noskovei

keskenyvágányu helyierdeku gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről. szolo (1096. sz.) törvényjavaslat tárgyaban. Előadó: B e t h l e n Balázs gr. A közlekedésügyi bizottság jelentése, a szegzárd—bátaszéki helyierdeku vasut engedélyezéséről. szolo törvényjavaslat iránt. Előadó: B e t h l e n Balázs gr.

A közlekedésügyi bizottság jelentése a komárom—dunaszérdahelyi helyierdeku gőzmozdonyu vasut engedélyezése tárgyaban. szolo kereskedelemügyi miniszteri jelentés iránt. Előadó: B e t h l e n Balázs gr.

A közlekedésügyi bizottság jelentése a nagyhalmagy—brádi gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről. szolo kereskedelemügyi miniszteri jelentés tárgyaban. Előadó: B e t h l e n Balázs gr.

A pénzügyi bizottság jelentése a 770 foknál kisebb sűrűséggel bíró ásványolajnak adómentes bevezetése tárgyaban. szolo törvényjavaslat iránt. Előadó: N e m é n y i Ambrus.

A pénzügyi bizottság jelentése a fumei és magyar-horvát tengerparti kormányzói új palota építési költségeinek fedezéséről. szolo törvényjavaslat tárgyaban. Előadó: N e m é n y i Ambrus.

Végül a pénzügyi bizottság jelentése a Budapest székesfőváros által felveendő kölcsönök bélyeg- és adómentességéről. szolo törvényjavaslat tárgyaban. Előadó: N e m é n y i Ambrus.

Mindezeket a törvényjavaslatokat és jelentéseket vi a nélkül fogadta el a Haz. Holnapra kitűzetett a kuria i bírósági kódás és Apponyi indítványai.

Középiszkolák ifjusága a koronát kísérő menetben.

Budapest, május 28. (A Deb. ered. táv.) W l a s i c s Gyula közoktatásügyi m. kir. miniszter elrendelte, hogy az összes fővárosi közép iskolák növendékei a tanítóképezdek tanulói, valamint annak a száztíz vidéki tanintézetnek növendékei, a kik az ugyanakkor tartandó országos tornaversenyen Budapesten részt vesznek, a június 5-én rendezendő korona átviteli menetben résztvegyenek. Mint tudvalevő, ugyanis akkor fogják a magyar szent koronát, Szent István király koronáját a budai várpalotából atszállítani az új országházba. A korona elhelyezése előtt az összes növendékek a templomban a korona előtt elvonulnak.

Jenő főherceg kitüntetése.

Budapest, május 28. (A Deb. ered. táv.) Jenő főherceget, a ki Ö Felségét a császár koronázási ünnepélyén képviselte, Miklós orosz császár András-renddel tüntette ki. A kitüntetett főherceg tegnap este jött vissza Moszkvából.

A szerb kormány lemondása.

Budapest május 28. (A Debreczen. ered. táv.) A N o v a k o v i c s - f e l e szerb miniszterium ma beadta lemondását. Mint Belgrádból jelentik, a lemondásra közvetlen okot az alkotmányrevízió meghiusulása adott, de nagyszerepet játszott benne a magy állammal szemben tanúsított magatartása is a Novakovics-kabinetnek. A király valószínűleg elfogadja a lemondást és Smicsket bizza meg kabinet alakítással.

Ujdonságok.

* Személyi hír. T h a l y Kálmán városunk első kerületének szeretett országgyűlési képviselője a tegnapesteli gyorsvonattal városunkba érkezett az egyházkerületi közgyűlés s nint rendszeren, B e k é n y Péter ur vendégszerető házához szállott. T h a l y Kálmán a mai és holnapi egyházkerületi közgyűlésen, továbbá az egyházi törvényszék holnap délutáni ülésén részt vesz, de már holnap este

vissza kell utazni Budapestre, mivel a Magyar Tudományos Akadémia szombat délelőtti ülésén O l a s z o r s z á g b a n tett tanulmányai alapján, a bolognai egyetemről tart felolvasást.

* Püspöki ebéd. Főtiszteletű K i s s Áron püspök ur ma délben 1/2 2 órakor vendégszerető házában az egyházkerületi közgyűlés tagjainak tiszteletére ebédet adott, a melyen igen sok meghívott részt vett.

* Tömeges felrándulás Debreczenből a kiállításra. A debreczeni iparoskör elnöksége az ezredéves országos kiállítás, és a székesfőváros megtekintése céljából 14 napra érvényes menetjegyet, és egyéb felette kellemes kedvezményekkel tömeges felrándulást kíván a jövő június hó folyamán esetleg július hóban is rendezni. E célból f. hó 31-én vasárnap d. e. 10 órakor részleteket tüzetesen ismergető nagy értekezletre hívja össze mindazon polgártársakat az iparoskör helyiségébe, kik az ügy iránt érdeklődnek, az iparos kör elnöksége.

* Tanácsülés. Ma délelőtt 10 órakor az ócska város háza nagytermében S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt tanácsülés volt, a melyen igen sok folyó ügy nyert elintéztet. Különösen igen nagy számmal adattak ki építési engedélyek.

* Kedvezmény az iparostanoncziskoláknak. E ö t v ö s K. Lajos kir. tanfelügyelő a következőkben értesíti az iparostanoncziskola igazgatóját D ö c z y Gedeon urat azon kedvezményről, a melyet legujabban a kiállítás tanulmányozása végett a vallás közoktatásügyi m. kir. miniszter az iparostanoncz és kereskedő iskolákra is kiterjesztett: Alkalmazkodó tudomás és közhírre tételre felhívás, valamint a kiállítás tanulmányozására utazás melege ajánlása mellett ertesi em, hogy vallás és közoktatási miniszter ur ő nagyméltóságának f. é. 24247. sz. rendeletével az egyéb iskolák növendékei és vezető tanerői számára engedélyzett kedvezmények az iparos és kereskedő tanoncziskolákra is kiterjesztették. A jelentések közvetlen a kiállítási igazgatósághoz intézendők. Debreczen. 1896. Május 27.

* A kőmives segédek és iparosok zászlószentelési ünnepélyén T h a l y Kálmán szeretett országgyűlési képviselőnk tudvalevőleg nem vehetett részt, mivel akkor O l a s z o r s z á g b a n tanulmányuton volt s így a részére megküldött aranyseget sem vehette be a kőmivesek zászlójába. Most, hogy Debreczenben tartózkodik T h a l y Kálmán, kedves kötelességének ismerte azt, hogy a neki felajánlott seget, habár utólag is, beverje. Ezen ünnepélyes aktus ma délután 4 órakor fog S z a b ó Balintnak, a kőmives iparosok és segédek elnökének házában végbemenni, a hol T h a l y Kálmán, dr. Nagy Zsigmond, lapunk f. szerkesztője kíséretében megjelenik s a seget, melyet magával hozott a már felavatott zászlóba utólagosan beveri.

* A Veres-kereszt-egylet közgyűlése. A Veres-kereszt-egylet debreczeni fiókjának választmányja tegnap tartotta közgyűlését S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt. A gyűlésen jelen voltak K i s s Áron, Z a d o r Lajos, K o s z o r u s Lajos, B a l o g h Ferencz, T ó t h Lajos, M i s k o l c z y Jenő, K ö r n e r Adolf, R o n c s i k Lajos, F o d o r József, K o m l ó s s y Dezső és M á r k Endre. Az elnök megnyitván a gyűlést, — jelenti, — hogy V. S z a b ó Jánosné betegsége miatt akadályozva van a megjelenésben, mit sajnálattal vettek tudomásul. Ezután néhány meleg szó kíséretében emlékezett meg S i m o n f f y Imre az országos vöröskereszt-egylet h. védnökének: K á r o l y L a j o s főhercegnek elhunytáról s indttványozza, hogy özvegyéhez, M á r i a T e r e z i a ö f e n s e g é h e z r e z -

vét feliratot intézzenek, — mely tolmácsolja részvétüket. Egyhangulag elfogadták az elhunyt fővédnök emlékét jegyzőkönyvileg megörökítik. — Felolvasásra került a 21-én tartott ülés által elfogadott évi jelentés, melyet a közgyűlés teljes szövegében elfogadott. Zádor Lajos pénztárosnak működésért elismerést mondanak és a felmentvényt megadják. Köszönetet mond továbbá a közgyűlés Bernáth Flórának és Márk Endrének, kik a múlt évi fényes hangverseny jövedelméből 538 frt 77 krajczár bevételhez juttatták az egyelet. Köszönetet szavaznak adományaikért a debreczeni első takarékpénztárnak és az István-gőzmalomnak, valamint Koszorus Lajosnak, a ki különösen a taggyűjtés körül fejtett ki szép tevékenységet. A folyó évi június hó 7-én Budapesten tartandó évi rendes közgyűlésen való képviselőre felkérnek Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Márk Endre, Dobicezy Sandor és Zádor Lajos. — Végül a kilépett választmányi tagok helyére beválasztatták a következők: Csiffy Katalin, Géressy Kalmanné, öz. Hegyi Mihályné, Jóna Istvánné, Kugler Mihályné, öz. Léb Pálné, Simonffy Imrené, továbbá Balogh Ferencz, Dalmy Kalmán, Komlóssy Dezső, Koszorus Lajos, Miskolczi Jenő, Steinfeld Antal és Jóna Daniel. A nemrég eltávoztott Görgey Vincze ezredes helyébe pedig Nyiry Sándor ezredes választott meg. A közgyűlés jegyzőkönyvét Körner Adolf és Koszorus Lajos ma hitelesítették.

* Debreczeni asszony a czár koronázási ünnepélyén Debreczenből is akadt egy asszony, a ki kíváncsi volt arra az ünnepélyre, a mely a napokban folyt le Moszkvában, a hol II-ik Miklósnak a minden oroszok fehé czárjának tették fejére a koronát. Az a világraszóló ünnepély, a melynek Moszkva tenyja volt valóban érdemes volt a megtéltetésre. Ezt tartotta Nagy Andrásné debreczeni asszony, Nagy András helybeli keztűs neje is s egyik Moszkvában lakó rokona addig-addig csalogatta az ünnepély fényességével, hogy egy szép napon a múlt héten vonatra ült és elindult Moszkvába, meglátni azt a jelenetet, a midőn Miklósnak az oroszok kancsukás czárjának fejére teszik a koronát. Nagy Andrásné mind-egyedül nem érkezett vissza Moszkvából, hogy elbeszélhetné volna, a mit látott és hallott.

* A városi hivatalok a Hungáriában. Mint lapunk más helyén megírtuk, majdnem az összes városi hivatalok elfoglalták már kijelölt helyeiket a Hungáriában. A polgármesteri, polgármesteri titkári, a kiadó, igazgató, alapítványi és házipénztári hivatalok, továbbá a levéltár és számvétség azonban még továbbra is a régi helyeken maradtak és a polgármester akarata szerint ott is maradnak az új városbáza építtetésére beérkezendő ajánlatok felbontásáig. A Hungáriában a városi hivatalok a következőleg lesznek elrendezve: a városi hivatalok a következők: az összes pénztárak, a házi alapítványi és gyári pénztárak, továbbá a számvétség: az első emeleten lesznek a polgármester, az elnöki iroda, az ülésterem, a tanácsnokok, a főjegyző és a közg. aljegyzők, árvaszék, közgyám, illeték és birtok nyilvántartási hivatalok s végül a levéltár; a második emeleten az iktató és kiadó hivatalok, a mérnöki hivatal, az adóügyosztály, az adókiadó-számfejtő hivatalok, az adópénztár, a hadmentességi és utadó kiadó hivatalok s a katonai ügyosztály.

* Eltűnt gyermek. A III. ker. rendőrségnél Széles Sándor jelentést tett, hogy Sándor nevű 8 éves fia tegnap délután a vasúti deszkarakárnál hirtelen eltűnt. Ámbár ő

rögtön észrevette, hogy gyermeke nincs sehol, de hiába kutatta fel az egész vidéket, a gyermeknek nyoma veszett. A ki a gyermeket esetleg feltalálná, tegyen arról jelentést a rendőrségnél.

* A költözőkődő városháza. A mamelukok tegnapi szavazása után most már kimernek költözőkődni az ócska rezidenciából a városi hivatalok. Tegnap és ma délelőtt már jórészt összepakoltak a hivatalok s délután már át is költözőkődött, egy része a Hungária épületébe. Csupán azon hivatalok maradnak még egyideig a régi rozoga épületben, a melyek költöztetése hosszabb időt vesz igénybe. De rövid idő alatt minden hivatal ki-költözőkődik, s megkezdődik a lerombolás, a mely valószínűleg olyan lesz, hogy nem fogunk ráismerhetni a romra, hogy vajjon leeggett ház volt-e annak, helyén, vagy egy nagy tengeri göré? — Azonban kár olyan nagyon sietni azzal a költözőkődéssel, mert még meg is fellebbezhetik azt a tegnapi dicső határozatot. Ugy ám!

* Vizsgálat az iparhatóságnál. Ma délelőtt az iparhatóságnál, Dr. Boldizsár Kálmán iparügyi fogalmazó hivatalában tartott a városi számvétség részéről Kis Orbán Imre és Kósa Barna vizsgálatot. Az összes könyveket és számadásokat, valamint a büntetésekből befolyt pénzeket átvizsgálták s mindent a legnagyobb rendben találtak.

* Nagy-czigándi történetek. A pünkösdi ünnepek alatt — mint ottani levelezőnk írja — ebben a nagyfalujában a Bodrogköznek szomorú esetek történtek. Nem hiába esik annyira ki a járásból, de különös módon fogják fel ott a törvényt is, az emberszeretete is. Ünnepe szombatján ugyan — fizetőnap lévén — a Tisza töltésén dolgozó munkások rendes szokás szerint kocsimába tértek, aminek aztán verekedés lett a vége. — Két munkás egy Répási Lajos nevű harmadikat dulakodás közben anyira eltalált látni, hogy rövid idő alatt meghalt. A szerencsétlenül járt Répásinak azonban még halálában sem lehetett megnyugodnia. Ugyanis r. kath. vallású volt s ezért a szomszéd Kérés községből hívták az ünnepek alatt a plébánost, hogy temesse el. A főtisztelendő ur azonban azért sem akarta ünnepi nyugalmát megzavarni, vagy talán mert a stóla kérdését nem hozták tisztába, nem tudni, de nem volt hajlandó átrándulni Nagy-Czigandra, hogy megadja a végtisztességet a szegény, agyonütött munkásnak. Szomorúan jelentették a czigándi református papnak az esetet, a ki aztán készséggel vállalkozott a szegény ember hullájának eltemetésére. A csendőrség a szökésnek eredt gyilkosok közül még csak az egyiket kerítette kézre. A másik eset már közönségesebb. Gáncsos Ferencz, dombrádi illetőségű kocsis uszatni vitte a gondjaira bizott lovakat a Tiszába. Azonban elragadta az örvényt s az egyik ló hátán ült kocsis a vízbe fordított. A szerencsétlen ember holttestét még nem találták meg.

* Czirkusz Debreczenben. Öz. Endersné czirkusztulajdonosné, Merkl Viktor igazgatása alatt levő czirkusztársulatának Boeczó Sámuel rendőrfőkapitánytól június 15 től, július végéig engedélyt kért Debreczenben való működésére. A harmadrendű czirkusz 25 ló és 40 emberből áll s jelenleg Kassán működik. Ha előkelőbb czirkusztársaság nem jelentkezik, úgy a főkapitány kiadja ennek az engedélyt.

* Kivándorló Amerikába. Ma reggel távirat érkezett a debreczeni rendőrséghez a tiszalöki főszolgabírótól, hogy Farkas Gedeon ismeretlen illetőségű, 35 éves csalót, a ki Érmihályfalván és másutt is igen sok embert becsapott s emiatt Amerikába akar szökni, fogják el. A debreczeni rendőrség ré-

sen áll ugyan és el is fogná, ha Farkas Gedeonnak nem volna esze és másfelé nem vennie útját.

* Halálozás. A következő gyászjelentést vettük: Banatos szívvel tudatjuk szeretett testvérünknek, férjnek, felejtetlen jó apámnak és a jó rokonnak néhai Angyalos Tódor kereskedőnek, f. hó 27-én reggel 1/1 órakor, életének 41-ik, házasságának 3-ik évében szív-szélhűdésben történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 29-én, délután 3 órakor fognak a római kath. egyház szertartása szerint, Miklós-utca 1963. számú háztól a Szeut-Annai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat június 1-én, reggel 9 órakor fog az Egek urának bemutatni. Fia: Angyalos Pál. Neje: öz. Angyalos Tódorné szül. Glasz Ilona. Tes.vérei: Angyalos Irma férjével Papler Ferencz és gyermekével, Angyalos Terecz öz. Sinka Ferenczné gyermekeivel. Az örök világosság fényeskedjek neki! A temetést Kernáts »Kegelet« tem. int. rendezi.

* Orvos Gyurka haldoklik. Már napok óta halljuk ezt a megrendítő hírt, hogy Orvos Gyurka haldoklik. Három szóból áll ugyan e borzasztó hír, mely anyilallik Debreczenen a basahalmától a Kadarecs völgyéig, de e három szó megmérhetetlen fájdalmat rejt magában. A Kis-uj-utca sarkától Áron folyékony arucikkék kereskedéséig, Gyurka czimborái szájról szájra adták a hírt, hogy »a fejedelem haldoklik.« Sőt egyik-másik kenyeres és pálinkás pajtása, mikor amugy felhörpintett, azt is állította, hogy Gyurka már »megdicsőült.« Mi is értesültünk már ez iszonyító csapásról, de közölni ezt annál is inkább nem mertük, mert gyengébb idegzetű és érzékeny olvasóközön-égünk talán e hirre — elájult, vagy a mi még kínosabb, visszaküldte volna azt a lapot, mely ily nagy csapás közeledtéről kiméletlenül értesít. De meg más oka is volt annak, nevezetesen az hogy a rendőrségnek még ennek megírásával sem akartunk egy percnyi örömet szerezni, de ime most már kénytelenek vagyunk nyilvánosságra hozni és tudatni mindenkivel, a kiket illet, hogy Orvos Gyurka nem halt meg, csupán haldoklik. Kijelentjük azoknak, a kik ma örökösen habozgattak bennünket telefon csemetésekkel Orvos Gyurka állapotáról való kérdés-ködésekkel, hogy a debreczeni csavargók királya, Andráskatverő Orvos Gyurka, ámbátor haldoklik a közkórházban, nem is halt meg, mert a szelleme elni fog a kis-uj-utca szegletén lézengő csavargók között, mert el Áron még!

* Az ezredév emlékére alkotott törvényeket. a melyek Ö felsége és Bánffy Dezső báró miniszterelnök aláírásával vannak elhatározva, a törvény egy példánya a levéltárban megőrzendő, egy másik példánya pedig június 8-ától kezdve a millenium évben kifüggesztve tartandó. Hajdúvármegye alispánjához annyi példányt küldtek, hogy a vármegye összes városaihoz és községeihez is megküldhető, a hol e törvényeket szintén ki fogják hirdetni és kifüggeszteni.

* Majális. Az ágost. hitv. evang. elemi iskola pénteken délután tartja a nagyerdőben majálisát, melyen a növendékek a fileregylet által megvendégeltetnek. A gyermekek d. u. 2 órakor indulnak ki.

* **Főorvosválasztás H.-Nánáson.** Hajdu-Nánáson tegnap ejtették meg a választást az ott megüresült főorvosi állás betöltésére. Az állásra a két városi orvos, Nagy Lajos és Kőrösi Dezső pályáztak csupán s így a városi képviselőtestület szótöbbséggel Nagy Lajosot választotta főorvosává.

x **Ma nyitja meg díszesen berendezett gyönyörű nyári kertjét S. z. David István** (a Kossuth-utczán, Banky-fele helyiség) Rácz Károly zenekara mellett. Friss sör, kitűnő bor és izletes ételek kaphatók.

Az egyetemek kiterjesztése.

— Az University Extension Székelyhidon. —

Székelyhid, május 27

A debreczeni joghallgató ifjuság dicséretes buzgalommal folytatja tovább megkezdett hazafias működését: az egyetemek kiterjesztését. Az érmihályfalvai siker batorította fel őket arra, hogy Székelyhidon e hó 25-én ismét tartsanak felolvasást s ez Magyar Miklós székelyhidi ügyvéd s kaszinói elnök buzgó faradozása és a városi kaszinó és közönség lelkes támogatása folytán igen szívesen sikerült.

A jogász ifjak e hó 24-én az esteli vónattal érkeztek meg Székelyhidra s ott őket Magyar kaszinói elnök üdvözölte a kaszinó s a közönség nevében. — A külön-külön elszállásolt jogászok aznap este különböző de kedélyes házimulatságokon vettek részt vendégszerető szállásukon.

A felolvasás pünkösd másodnapján délelőtt 10 órakor folyt le a fürdő zsufoltság megtelt udvarán.

Az ünnepélyt a székelyhidi dalárda éneke nyitotta meg, mely után Várkonyi aljárásbíró tartott megnyitó beszédet. Jelezte az university extension célját s üdvözölte a hazafias jogászokat.

Utána David István Sándor joghallgató tartotta meg a nazarénizmus és az állam című felolvasását. A tárgy nagyon alkalomszerűen volt megválasztva, a mennyiben Székelyhidon és vidéken igen kezd terjedni a nazarénizmus. A közönség nagyfokú érdeklődése közepett czafalgatta a nazerénusok államellenes főbb elveit, melyek a katonaszkodás, az adófizetés, az állam főnségének és a házasság megtagadásában nyilvánulnak.

Élvezetes felolvasásában alapos, ügyes és gyakran mulattató érvekkel czafalgatta és ostromozta a nazarénista elveket és ki is jutott neki bőven az elismerés és eljénből.

Majd Lukács Ödön lépett az emelvényre és szavalt a Jókai Mór páratlan szépségű millenniumi ódáját. A rendkívüli figyelmet és nagy előadói képességet igénylő költeményt a legszebb sikerrel adta elő s a közönség nagy lelkesedéssel fogadta és éljenzéssel jutalmazta.

Viskó Sándor jogász önképzőkör elnök ezután megköszönte a közönség támogatását, figyelmét s a város vendégszeretét, mire Magyar Miklós tartott az ifjakhoz szép beszédet. Nemcsak itt — mondá — de mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel kísérik az ifjuságot hazafias munkájában, különösen azon ifjuságot, mely ily szép és nemes cél elérésében faradozik, s végül az apostol szavaival küldi szét az ifjakat hirdetni az egész országban.

Az ünnepélyt a dalárda éneke rekesztette be.

Délután megszemléltek a Stubenberg gróf-féle szép ménest és nagyszerű pinczéket, mely nagy hírének megfelelően csodálatra ragadta a jelenlevőket.

Este a Brem-féle leánynevelő intézet által rendezett műkedvelői előadással kapcsolatos szép ünnepélyen vettek részt. Sokat gyönyörködtek a kis lányok szép készültségén és ügyességén, melylyel három vigjátéko, szavaltot és a magyar szótót előadták.

Az ezután következett társas vacsorán Lukács Ödön köszöntötte fel Székelyhid városi közönségét s ezután kezdte el a táncz, mely a legnagyobb jókedvvel folyt le s a jogászok másnap este egy pár vígan töltött nap és élvezetes órák emlékeivel távoztak a vendégszerető városból.

Irodalom és művészet.

Leányok—asszonyok. Tisztelettel felkérem mindazon ivtatókat, a kik „Leányok—asszonyok” című, június hó első felében megjelenő novellakötetemre előfizetéseket gyűjteni szivesek voltak s az iverket még vissza nem küldötték, hogy az előfizetéseket f. hó 30-ig czímemre a Debreczeni Hirlapszerkesztőségbe beküldeni sziveskedjenek, hogy a nyomtatandó példányok számát illetőleg tájékozódhassam. Tisztelettel: ifj. Gily Ede hirlapíró.

Asszony jön a házhoz!

Irtá: Tassy Miklós.

Gombos uram lomhán fujta pipájából a füstöt. Az illatos áram befölté a szobát, alig lehetett már látni benne. A felszálló füst bodor felhőkbe csapódott össze s kavargva szállott a szoba teteje felé. Ő maga pedig ott ült karos székben, mely valamelyik szép apjáról szállott rá örökségképpen, átadva magát az élvezetnek s bámult a füst-felhők közé. Ugy tetszett neki, mintha abból a szürke kékes gomolygóból egy kedves arc mosolyogna felé. Minden egyes áram új meg új alakban varázsolja elő, most esőkre készítő ajakkal, majd pajzsan, de mindig azzal az örökké derült ragyogó szemmel, rózsás ajkával! Nézte, nézte s ő is mosolygott. A boldogság sugárzott le arczáról. Szemeinek tüzeiben a megelégedés lángja égett. Homlokáról eltűntek a redők, a bánat barázdái, hullamai, sima, derült volt, mint a nyugvó víz tükre, melyben a legkisebb szellőseke sem fürdik!

De hogy is ne lenne boldog Gombos uram? Hogyan s miért lehetne homlokán barázdákat látni, miért ne lenne elégedett sorával, mikor völegény! Hogyne töltene el lelkét boldogsággal az a tudat, hogy lesz kívül megossza ez élet szenvedéseit, küzdelmeit. Lesz, kinek karjai között kipihenheti a fáradalmakat, ha megter a napi robot munkából, a leket s testet egyaránt ölé poros akták közül! Lesz, ki lecókolja ajkáról a panasz, keserűség, elégedetlenség szavait s felvidítsa, megnyugtassa, batorítsa a további munkára.

Hejh! régen így kellett volna annak már lenni. Most nem volna az az ijjesztő ránczok ott a homlokán, az az veres hajszálak ott feje tetején, mink mind a kishitűségnek, a kinos tömpregésnek a következményei. Most vidám, mosolygó, gömbölyű arczok bejelkednének innen is, onnan is reá, pajzánkodva, devajkodva, ingerkedéseikkel, csevegő ajkakkal, gúgygő szavakkal felvidítanak, felledtetnék vele, mily nehéz, terhes az élet igazja! De hát soha sem tudja az ember, mi lenne jó!

Mig fiatal, addig könnyen van, nem gondol semmivel, él a jelennek, csapong jobbra-

balra, szíve szüntelen ég, most ez, majd az ideálja, most a szőkéért, majd a barnáért rajong, nem tudja esztét megállapítani, melyik lenne jobb, szíve nem tud határozott feleletet adni, mindegyikért egyformán ég, lángol — ez a helyzet tetszik neki. Változatos, nem mindennapi dolog, kellemes érzésben tartja a szívet, derültté teszi a kedélyt, rózsás színben lát az ember mindent, nem ismeri a bajt, szenvedélyt s ha olykor-olykor megcsendül is az ész szava, „vigyázz”, elnyomja a szív lüktetése, lázas dobogása.

Igy volt Gombos uram is fiatal korában. Szép barna ifju volt, a férfi szépség mintaképe; ügyes, előkelő modoru, sokan sóhajtoztak érte titokban, sok szép leány áztatta párnait könnyeivel, mert ő vele kevesebbet tánczolt, neki kevesebbet bókot mondott mint másnak, mint másnak. S Gombos tudta ezt jól. Hízelt hiúságának, hogy annyira rajongnak érte. Későn vette észre, hogy a szív lángja is kihül egyszer, ha folytonosan a szenvedély tengeren eveznek vele. Mindig a jelennek élt, a jövővel nem gondolt, a múlt újabb meg újabb kalandba, más-más élvezetbe hajlta s egy napon azt vette észre, hogy deres a feje. Egyszerre oda lett a jó kedv, a derült kedély, a dalias természet. Egy ejszaka semmivé tette. Tegnap még Don Juan volt, ma már agg legény, kit senki komolyan nem vesz, kinek a bókjait meghallgatják ugyan, de nem tulajdonítanak semmit neki, sőt kinévetik! S mikor először észrevette magát ezt a változást, hogy megváltozott az életet, ifjuságát, önmagát. Büne egész súlyával nehezedett rá, szívet nyomta, majd szétrepszte. Egy nyomasztó álom utóhatását érezte, de százaszoros mértékben, mert nem álom volt az, mitől annyira megijedt, hanem maga a rideg való. Szabadulni akart tőle.

Bűnbánó lett, vezeklett, csakhogy jóvá tegye azt, a mit elkövetett, megmenekedjen a múlt keserves emlékeitől. S megmenekült. Most boldog völegény. S az a mosolygó arc ott a fűskarikák mögött olyan furesán, orpedve néz reá! De mintha elkomolyodott volna arca. Szemeiben mintha a harag napjai égnének.

Merően néz egy helyre. Gombos uram ijedten ejti ki a pipát szájából. Zavartan ugrik fel a zajra, kenyelmes székéből. Körülete csend volt. A lomha füst felhők egymás hátára tolnak, különböző alakokká tömörülnek, minden pillanatban változtatják helyzetüket, de az a mosolygó szempár mindig mindenütt ott van. Nem haragszik már, szeliden néz s Gombos uram arca is kiderül.

Meghuzza a csengőt, aztán megtömi újra kiégett pipáját s járkal fel, s alá.

— Parancsoljon tényszeren!
— Janos, maga számár!
— Igenis!
— Mit igenis. Nem mondtam már magának, hogy a köművest hívja el?

— Igenis!

— Hát a piktornál volt e már? Mondta-e neki, hogy szép mintákat hozzon?

— Hiszen még nem füstös a fal. Tavaly festettük. Maskor 12 évig elég volt.

— Nem ért maga abhoz. Csinálja a mit mondok. Volt-e a kertésznek?

— Ajanlotta a káposztáját, igen szépek vannak nála. Kata hozhatna belőle holnap délre.

— Süsse meg. Nem azért küldtem én magát vén füles. Virágjai vannak-e?

— Sok zöldséget láttam nála, nem tudom virág volt-e? Azt mondta tiz krajczár egy csomó. En sokaltam érte, aztán nem hoztam el, mert Kata tegnap is 3 krajczárjával vette a piacon.

— Magát annyit sem venne meg. Nem sárpa répa kell nekem.

— Piros volt az instálom.

— Hejh! Janos, János! maga mindig ilyeneket csinál, soha sem végzi el, a mit rá bízok.

— Téns uram azt kívánna, hogy a mit kimond, azonnal meg legyen. Nem csinálhat az ember annyi felét. Aztán holnap is nap lesz, megazután is. Mem mulik el a világ.

— De annyit már tudhatna kend, hogy most sietni kell mindennel.
 — Hiszen nem jön vendég! A régi pajtások mind elmaradtak.
 — Jól tették. Nincs is rájuk szükségem. Látja kend ott azt a ládát?
 — Igenis.
 — Hozza ide.
 — Nincs abba instálom rosz papírnál egyébb.
 — Honnan tudja kend?
 — A Kata mondta. Elolvastatta, mert ismeri az írást. Azt beszélte, hogy kisasszonyok irták a téns urannak. Akkor sokat értek, de most semmit.
 — Elcsapom kendteket. Hogy mertek ahhoz nyulni?
 — Instálom a Kata!
 — Jó! Hozza ide kend azt a ládát.
 — Igenis.
 — Aztán begyújt a kályhába.
 — Meleg van most künn, instálom Juliában nem kell a szobában fűteni.
 — Ne fecsegyen kend.
 — Igenis! Nem jó lenne a konyhába vinni?
 — Sieszen már kend, ne prédikáljon, még pap lesz belőle.
 — A téns uramból meg szolgabíró, úgy megtanulta mostanában a veszekedést. Nem így volt ez régebben.
 — Ezután így lesz. Megrakta már kend a tüzet?
 — Már ég.
 — No! szedje kend ebből a ládából a papírost s rakja rá.
 — Milyen jó lett volna nekem ez a télen tűz gyújtónak. Ne égessük el, instálom elteszem jóvőre.
 — Rakja már kend!
 János engedelmességet. A tűz nyelvek apródként körülflógtak a papír nyalábokat, illatart terjesztve még most. Fel-fellobbant a láng, a kavargó füst gomoly gyorsan röppent a csöbe egy-egy papír foszlányt, egy-egy elhamvadt szerelmi ömlengés romjait magával ragadt, könnyű szárnyain vitte ki a szobába. Gombos uram pedig nézte. nézte s akaratlanul egy pár bobó könyecsepp tolokodott a szemébe.
 Hogy is ne! mikor ifjuságát temette el!!

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 74

Egy művész két példányban.

(Folytatás.)

Lovát a legközelebbi állomáson eladta, azon kívül is volt pénze s így utközben átlöködvén, egy jó ezimborája utlevélvel szerencsésen eljutott Párisba. Biedersohn ismert művész volt, könnyen föltalálta őt; ez végtelenül örült megérkezésének, még inkább megörült barátja új életezéljének. Biedersohn beavatta Farkast a hegédi művészet legmagasabb titkaiba, aztán pályatársak lettek. Farkas francia nevet vett föl s csakhamar kedvencezve lön a zenekedvelő közönségnek. A jó barátok ezután elválhatlanok lettek, Castor és Polluxnak nevezték őket s Biedersohnt Farkas nélkül képzelné sem lehetett.
 Jöttek azonban az 1848-iki viharos napok. Biedersohn inkább művész volt, mint hazafi, a februáriusi napokban elhagyta Párisot s Svájcba utazott, Farkas pedig visszatért hazájába nagyszerű pénzősszeggel s a magyar ügyek kifejlődéséig megvonta magát egy alvidéki szintársulat keblében. Itt kezdett Villám szerepelni s a többit már tudjuk.
 Farkas elbeszélte életéből barátjának annyit, a mennyit szabad volt elbeszélnie, azután áttért jelenlegi tervére.

— Barátom! megengeded, hogy elhallgassak oly titkokat, melyek először nem enyémek, hanem hazáméi, másodsor melyek téged úgy sem érdekelnek, de melyeket meg sem értenél.
 — Ej Farkas! talán azt gondold, hogy az én szívemnek rossz zárja van? Ne tarts ettől. Igaz, hogy szeles, hóbortos francia vagyok, szeretek kötekedni és lenézem az egész világot; de hü barátomnak más ember vagyok, barátomért tudok önfeláldozó lenni és hallgatni, mint a sir.
 — Tudom. De minthogy francia vagy, tudnod kell, hogy vannak helyzetek, midőn még jó barátaink előtt is hallgatnunk kell és ez a lovagiaság titka, melyet nő bizott ránk. Ismered gróf Heldenburg leányát, a kihez épen készülsz?
 — Aha! No jó. Ne feszegessük hát ezt. A nő titka szent előttem. Hát mennyit és mit közölhetsz velem?
 — Nagyon keveset; de annyit mégis, hogy megértheted helyzetemet és segédkezet nyújthatsz.
 — Halljuk.
 — Nekem holnap okvetetlen hangversenyt kell adnom. Ez titkos rendez-vous; de én honvéd vagyok, Malvine pedig osztrak tábornok leánya. Nekem okvetetlen a grófhölgy salonába kell bejutnom, ezt ő így akarja, magam sem tudom, miért? mert máskor sokkal egyszerűbben szoktunk találkozni. Hogy tehát a tábornok házába juthassak és Malvine-nal bujkálás nélkül és gyanútlanul beszélhessek, elővettem színész mestersegemet és a te alakodba bujtam.
 — Teringtét, ez nyaktörő vállalat.
 — Épen nem; ez a leggyanútlanabb mód, a művészet a leghatalmasabb varázsló, mi elvakít szívet és szemet.
 — De akkor hát minek hívtatok engem?
 — Smidt erőszakolta ki. De azt hittük s eveled következtében híhattuk is, hogy nem jössz el.
 — Annál rosszabb lett volna. Smidt engem jól ismer s minthogy egyszerű jó fővel bruder-schaftot íttam vele, szeret dícselkedni barátságommal. Különben derék, jó ezimbor. Tudod-e, hogy bajba keveredtél volna? Smidttel szemben hasztalan minden ügyesség; ha külsőleg elámitod is, a multak emlegetése törbe ejt; Smidt kérdezhetett volna olyasmit, amire te nem felelhetsz, mert nem ismered együtt-létünk eseményeit s szereplőit.
 — Malvine gondoskodott erről is. Smidt a holnap hangversenyen nem lesz jelen. Malvine elküldeti őt korán reggel hadi ügyekben.

(Folyt. köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.
Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.
A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.
A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.
Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.
Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.
A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedémi palotájában
Anyakönyvi hivatalos órák:
 Délelőtt:
 Hétfőn) 11-12 óráig.
 Csütörtökön)
 Kedden)
 Szerdán) 9-11 óráig.
 Pénteken)
 Szombaton)

Délután:
 Minden hétköznap 2-5 óráig.
 Vasárnap délelőtt 9-12 óráig
Janus 4. A kereskedő ifjak önképző ezyletének millennáris ünnepeje és táncmulatsága a Dobos pavillonban.

Közgazdaság.

Debreczeni piaczi árak.

A folyó hó május 19-iki debreczeni vásáron a következő árakat jegyezte a vásárfelügyelőség. Gabnaárak. Buza 6.40 6.30 6.20 Kétszeres 5.20 5.10 5.—. Rozs 5.45 5.40 5.35 Árpa 4.20 .10 4.— Zab 5.30 5.20 5.10 Tengeri 4.25 4.15 4.05. Burgonya 1.80. Ló felhajtatót 870, eladatott 435. Marha felhajtatót 1130 eladatott 407. Sertésvásár zárva. Szalonna és háj. 100 kiló ó szalonna 49-50 frtig. 100 kiló háj 50-52 frt. Husarak : 1 kiló marha hus 40, 44, 48,50,52, 54,56 60 s sertéshus 40 44, 48 52 kr., borjúhus 56 kr. juhhus 40 kr. Tüzifa 4 kbm. tőgyfa 12 frt, bükkfa 13 frt nyárfa 7.50, felvágás 2 frt, faeszállítás 1 frt 20 kr. Napszámárok. Szőlő munka : Férfi el-látással 90 kr., ellátás nélkül 1 frt 10 Mezei munka: 50, 70 kr.

Budapesti gabonatözsde

május 27.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ar 10 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	75	—	76	—
"	77	6.70	6.80	78
"	79	6.90	7.—	80
Tiszavidéki	75	—	76	—
"	77	6.75	6.85	78
"	79	6.95	7.—	80
Pestvidéki	75	—	76	—
"	77	6.70	6.80	78
"	79	6.85	6.95	80
Fehérmegyei	75	—	76	—
"	77	6.70	6.80	78
"	79	6.80	6.95	80
Bácskai	75	—	76	—
"	77	6.80	6.90	78
"	79	6.95	7.05	80
Észak magy.	75	—	76	—
"	77	—	78	—
"	79	—	80	—

	Min. hekt. ben	Ar kilogram.
Rozs elsőrendű	uj 70-72	6.30 6.35
" másodrendű	—	6.29 6.25
Arpa lakarmánynak	60-62	4.43 4.70
" égetni való	62-64	0.93 0.90
" sertőzder	64-66	6.15 6.50
Zab	uj 39-41	6.10 6.20
Tengeri bánsági	uj —	4.— 4.05
" más remű	—	3.90 4.00
"	—	0.— 0.—
Repeze bánsági	—	0.00 0.10

Köbányai sertés-piacz.

május 27.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Óreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli súlyban — krig. 2. Óreg közép (páronként 300-400 klg súlyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg.— súlyban 50-51 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő súlyban) — 49-50 krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 45 krtól — 46 krig Közép páronként 220-280 klgmíg terjedő súlyban) 44-45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 43-44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli súlyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 220-260 kgr. súlyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg terjedő súlyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi m. hó 25-ik napján volt készlethen 9224 drb. 1896. május hó 25-26-ik napján felhajtatót — drb. 1896 május 25-26-ik napján elszállított 46 drb 1896 évi május hó 27-ik napjára maradt 9178 sertésforgalom üzletirányzata változatlan.

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.
(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat	reggel 4 ó
Budapest-fele gyorsvonat	reggel 8 ó 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután 12 ó 36 p.
	este 10 ó 31 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé ¹⁾	délután 3 ó 48 p.
	minden kedden déli 12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó 15 p.
Szatmár-M-Sziget felé	délután 4 ó 07 p.
Szatmár-M-Sziget felé	este 8 ó — p.
	éjjel 3 ó 05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó 30 p.
Miskolc-Kassa felé ²⁾	reggel 8 ó 25 p.
Miskolc-Kassa felé ²⁾	este 8 ó 05 p.
Szerencs-S-A-U-Kassa felé d. u.	4 ó 02 p.
H-Böszörmény-B-Szt-M. felé máv-ról reggel	5 ó 28 p.
	vásártérről 5 ó 51 p.
	máv-ról délután 3 ó 57 p.
	vásártérről 4 ó 10 p.
F-Abony felé máv-ról reggel	4 ó 42 p.
	vásártérről 5 ó 09 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.	4 ó 12 p.
	vásártérről d. u. 4 ó 21 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó 17 p.

¹⁾ P-Ladánytól gyorsvonat.
²⁾ Közvetlen kocsit Miskolcra át Budapestre.

Budapestre érkezik:

a reggel 4 ó. induló személyvonat déli 12 órakor.
a reggel 8 ó 40 p.-kor ind. gy. v. délután 1 ó 50 p.
a déli 12 ó 36 p. sz. v. este 8 ó 10 p.
az este 10 ó 31 p. reggel 5 ó 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó 47 p.-kor érk. személy v. reggel 9 ó 40 p.
az este 7 ó 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó 15 p.
az éjjel 2 ó 40 p. Személy-vonat este 7 ó 05 p.
2 ó 40 p. sz. v. (Püspök-Ladányig) 9 ó 15 p.
gy. v. átszállással este
A reggel 7 ó 20 p.-kor érk. személyv. este 11 ó

Debreczenre érkezik:

Budapest-Nagyvárad felől	délután 3 ó 47 p.
	gyorsvonat este 7 ó 09 p.
Kassa-Miskolc felől ¹⁾	reggel 2 ó 40 p.
N-Vára d. P-Ladány	reggel 5 ó 12 p.
M-Sziget-Szatmár felől	reggel 7 ó 40 p.
	délután 12 ó 16 p.
	este 10 ó 16 p.
Csak Szatmárról	este 6 ó 58 p.
Kassa-Miskolc felől ¹⁾	reggel 8 ó 07 p.
Kassa-S-A-Ujhely-Szerencs felől	déli 12 ó 21 p.
Kassa-Miskolc felől	este 7 ó 50 p.
B-Szt-M-H-Böször. felől vásártérre reggel	8 ó 09 p.
	máv-ra 8 ó 17 p.
	vásártérre este 6 ó 49 p.
	máv-ra este 6 ó 49 p.
F-Abony felől vásártérre délután	5 ó 23 p.
	m. a. v.-hoz 5 ó 32 p.
Ohat-Köcs-Polgár vásártérre reggel	7 ó 50 p.
	m. a. v.-hoz 8 ó p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7 ó 25 p. d. u. 3 ó 18 p.	

¹⁾ Közvetlen kocsit Bp-tről Miskolcra át.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik köszvénynek, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknek és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Richter-féle Horgony-Pain-Expeller elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszer-tarban készletben van; főárak: **Török József** gyógyszer-társulat **Budapest**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbbértékű utaztat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csás. és kir. udvari szállító, Budapest (Thuringia).

BUZIÁS első rangú gyógyfürdő.

Fürdőidény: május 15-től okt. 1-ig.

Világhírű lápfürdők és aczélforrások

hasonló a Spaa, Prymont, Schwalbach és pyrawarthei aczélforrásokkal, kitűnő meleg és hideg vasacélfürdővel, mór- és ásványfürdővel, tükörfürdővel és uszodával, HIDEGVIZ-GYÓGYINTÉZET és massage — IVOKURA kitűnő eredményekkel vérszegénység, idült gyomor- és bélhurut, homoc. kö- és ve. ebr., méh- és hüvelyhurut, vörösi rendellenes-segeknek, magtalanság, idegbetegség, bujakór, csusz, köszvény és fejfájásoknál stb.

BUZIÁS gyógyfürdő vasuti állomás: **Temesvárosi út**. Társaskocsik az állomásnál. — Állami hivatalnokoknak kedvezmény — Pazar villamos világítás a 80 holdnyi évszázados parkban. — **Fürdői zenekar**. **Elsőendű konyha és kávéházi italok**. — A fürdőn állandó hírneves nőgyógyász van. — Mérsékelt árak — Ismertetések kel kívánatra ingyen és készségi szolgálat.

Fürdőigazgatóság Buziáson, a hova a szoba megrendelések küldetni kéretnek.

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari hangszergyárossal

BUDAPEST, II. ker.,

Lánczhid-utca 5. sz.

kaphatók.

Emelvények (Tribün) páholyok és ülőhelyek
junius hó 8-ára **Budapest** a hódoló felvonulásra, Albrecht uton a legjobb helyen, páholy 40 frt, ülőhelyek 3, 4, 6 és 8 frt.

Kaphatók továbbá

Seide József urnál

fűszer-, bor- és csemege kereskedés

Budapest, II. ker., Főutca 8. szám.

Évad
Május-okt.

Reichenhall fürdő.

Sós, savó- és legnagyobb német klimatikus gyógyhely a bajor Alpésekben. Sós, kecskesavó, mór és egyéb kivonati fürdők. Kecsesavó, tehéntej, kefir, alpesi fűnedvek, mindenféle savanyúvizek friss töltésben; legnagyobb pneumatikus kamarák, a belélegzések minden neme, sóskutak, serpomkurák Oertel tanár rendszere után, hidegvízgyógyintézet és gyógytornászati. Legjobb hygienikus általános feltételű magas forrasu vízvezeték, csatornázás és fertőtlenítés. Kiterjedt parkok fedett sétautakkal, Croquet- és Lawn-Tenis-terek; közelben fenyves erdők és jól ápolt gyógyutak minden irányban és magassági viszonyban. Naponta a fürdő-zenekar által 2 hangverseny, évad színház, olvasótermek; vasuti, tavidra és telefon állomások. Részletes leírásokat küld ingyen és bérmentve

a fürdő-kezelőség.

SCHICHT-féle SZIN-SZAPPAN

törvényszékieleg belajstromozott
védjegy.

igen jól van szárítva,
kitűnően tisztító,
igen takarékos a használatban,
kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérmű és kéznek, egyáltalában a legjobb, ami a szín-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.

Kapható a legtöbb detail-kereskedésben.